

Glioximokkal, szemi- és tioszemikarbazonokkal képzett nikkell-komplexek szintézise, valamint fizikai-kémiai és biológiai elemzésük

Synthesis of Ni-complexes with Glyoximes, Semi- and Thiosemicarbazones, and their Physical-Chemical and Biological Studies

ifj. Dr. VÁRHELYI Csaba¹, Dr. SZALAY Roland², Dr. MADARÁSZ János³,
Dr. MEREU Raluca-Anca¹, Dr. HUSZTHY Péter³, Dr. SIMON-VÁRHELYI
Melinda¹, Dr. TÓTÓS Róbert¹, Dr. PAPP Judit⁴, Dr. MIHÁLY Judith⁵

¹Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kémia Kar, Kolozsvár, Arany János u. 11,
csaba.varhelyi@ubbcluj.ro, raluca.mereu@ubbcluj.ro, varhelyimelinda@gmail.com,
robert.totos@ubbcluj.ro, www.chem.ubbcluj.ro

²Eötvös Loránd Tudományegyetem, Kémiai Intézet, Budapest, Pázmány P. s. 1/A,
roland.szalay@ttk.elte.hu, www.chem.elte.hu

³Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar,
Budapest, Műegyetem rkp. 3, madarasz.janos@vbk.bme.hu, huszthy.peter@vbk.bme.hu,
www.ch.bme.hu

⁴Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Biológia és Geológia Kar, Kolozsvár, M. Kogălniceanu u.
1, pappjudit23@gmail.com, www.bioge.ubbcluj.ro

⁵Természettudományi Kutatóközpont, Anyag- és Környezetkémiai Intézet, Budapest, Magyar
tudósok körútja 2, mihaly.judith@ttk.hu, www.ttk.mta.hu

ABSTRACT

Nickel complexes of glyoximes, semi- and thiosemicarbazones are among the coordination compounds studied with great interest, due to their importance as analytical, antimicrobial (e.g. anti-tuberculosis), antifungal, antiviral (e.g. anti-HIV), anti-cancer and anti-inflammatory points of view, and also serve as biochemical reagents. In addition, they are catalysts in organic chemical reactions and can inhibit plant development, which allows their use as herbicides. In our research project we prepared the following types of nickel(II) complexes of glyoximes, semi- and thiosemicarbazones: $[\text{Ni}(\text{Bu-Me-DioxH})_2\text{L}_2]$ (L = different amines), $[\text{Ni}(4\text{-methylpentan-2-one-SC})_2]$, $[\text{Ni}(4\text{-methylpentan-2-one-TSC})_2]$, $[\text{Ni}(\text{propiofenon-TSC})_2(2\text{-amino-pyrimidin})_2]$ (SC, TSC = semi-, thiosemicarbazone). Our complexes were characterized by various physico-chemical methods (spectroscopies, thermoanalyses), and the antibacterial effect on different bacterial strains was also studied.

Keywords: Ni^{II}-complexes, glyoximes, semicarbazones, spectroscopy, antibacterial activity

KIVONAT

A glioximokkal, szemi- és tioszemikarbazonokkal képzett nikkell-komplexeket jelentős érdeklődés övezi a koordinációs vegyületek körében, ugyanis egyre fontosabbá váltak, mint analitikai kémiai, parazitaellenes, antimikrobiális (pl. tuberkulózis-ellenes), gombaellenes, antivirális (pl. HIV-ellenes), rákellenes, gyulladásgátló vegyületek és nem utolsósorban biokémiai reagensok. Az említettekén kívül katalizátorok szerves kémiai reakciókban, továbbá gátló hatással lehetnek a növények fejlődésére, ami gyomirtókként való alkalmazásukat teszi lehetővé. Kutatásunk során a következő típusú nikkell(II)-komplexeket állítottuk elő glioximokkal, szemi- és tioszemikarbazonokkal: $[\text{Ni}(\text{Bu-Me-DioxH})_2\text{L}_2]$ (L = aminok), $[\text{Ni}(4\text{-metilpentan-2-on-SC})_2]$, $[\text{Ni}(4\text{-metilpentan-2-on-TSC})_2]$, $[\text{Ni}(\text{propiofenon-TSC})_2(2\text{-aminopirimidin})_2]$ (SC, TSC = szemi-, tioszemikarbazon). Az előállított komplexeinket különböző fizikai-kémiai módszerekkel jellemeztük (spektroszkópia, termoanalitika), valamint tanulmányoztuk azok különböző baktériumtörzsekre gyakorolt hatását is.

Kulcsszavak: Ni^{II}-komplexek, glioximok, szemikarbazonok, spektroszkópia, baktericid-hatás